LPO.411.001.04.2018
I.18.001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

I/18/001 – Przygotowanie jednostek publicznych województwa wielkopolskiego do ewakuacji osób niepełnosprawnych.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Bartosz Tomczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/48/2018 z 12 marca 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1)

Jednostka kontrolowana

Zespół Szkół Specjalnych nr 101 im. Jana Brzechwy, ul. Swoboda 41,
60 - 389 Poznań (dalej: Zespół Szkół)

Kierownik jednostki kontrolowanej

Ryszard Koterba, dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych nr 101 im. Jana Brzechwy w Poznaniu (dalej: dyrektor zespołu).

(dowód: akta kontroli str. 2-3)

II. Ocena[1] kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Zespół Szkół Specjalnych nr 101 im. Jana Brzechwy w Poznaniu, w okresie objętym kontrolą[2] był przygotowany do ewakuacji osób niepełnosprawnych.

W procedurze ewakuacji Zespołu Szkół uwzględnione zostały działania dotyczące osób niepełnosprawnych przebywających w budynkach szkoły, określające obowiązki nauczycieli w tym zakresie, jak i opisujące bezpieczne techniki przenoszenia osób niepełnosprawnych. Zespół Szkół wyposażony był w sprzęt służący ewakuacji osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Dyrektor posiadał aktualną wiedzę o liczbie osób przebywających w obiekcie i ich stanie sprawności, a także przeprowadził w 2017 r. praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z budynków Zespołu Szkół, które nie wykazało żadnych nieprawidłowości. Sprawy z zakresu bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz ewakuacji z jej budynków były również poruszane na początku roku szkolnego na lekcjach w każdej klasie oraz w czasie zorganizowanego w Zespole Szkół spotkania z przedstawicielami straży pożarnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. W Zespole Szkół obowiązywała Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego[3] (dalej: Instrukcja), obejmująca swym zakresem m.in.: warunki ochrony przeciwpożarowej, wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe, sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia, warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz zadania i obowiązki dyrektora i pozostałych pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ewakuacji, a także bezpieczne techniki przenoszenia osób niepełnosprawnych i techniki ich asekuracji. Instrukcja uwzględniała działania dotyczące osób niepełnosprawnych.

---

[1] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

[2] Kontrolą objęty został okres od stycznia do grudnia 2017 r.

[3] Zatwierdzona przez Dyrektora Zespołu Szkół 16 marca 2011 r.

Do obowiązków nauczycieli podczas ewakuacji należało m.in.: dostosowanie sposobu komunikacji do możliwości intelektualnych i deficytów rozwojowych ucznia, formułowanie krótkich poleceń, stosowanie w razie potrzeby języka migowego lub stosowanie komunikacji alternatywnej (piktogramów), prowadzenie w razie potrzeby uczniów za rękę, przemieszczanie wózka inwalidzkiego na końcu grupy w celu wykluczenia możliwości odłączenia się od niej pojedynczych uczniów. W Instrukcji opisano również bezpieczne techniki przenoszenia osób niepełnosprawnych obejmujące m.in.: sposoby przenoszenia i ewakuacji na wózku inwalidzkim, techniki asekuracji takich osób przy pokonywaniu przeszkód architektonicznych lub terenowych oraz sposoby ich przenoszenia przy zastosowaniu różnych chwytów.

Powyższe działania były zgodne z obowiązkiem wynikającym z § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (dalej: rozporządzenie w sprawie ochrony przeciwpożarowej)[4], zgodnie z którym właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektu zapewniają i wdrażają instrukcję ppoż. zawierającą m.in. warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania. Wszyscy pracownicy Zespołu Szkół potwierdzili zapoznanie się z ww. Instrukcją.

Instrukcja została opracowana przez Inspektora ochrony przeciwpożarowej. Jak wyjaśnił dyrektor, była ona konsultowana rodzicami dzieci niepełnosprawnych uczących się w Zespole Szkół oraz z przedstawicielami Rady Pedagogicznej, a jej autorka otrzymała szczegółowe informacje zarówno o specyfice szkoły dla osób niepełnosprawnych, jak i o infrastrukturze budynku i jego stanie technicznym (informacje przekazane przez Inspektora Nadzoru Budowlanego).

(dowód: akta kontroli str. 4-48, 68, 70-71)

2. Dyrektor posiadał aktualną wiedzę o liczbie osób przebywających w obiekcie oraz ich stanie sprawności z prowadzonych na bieżąco dzienników lekcyjnych, w których odnotowywano obecność uczniów w danym dniu. Zespół Szkół nie zatrudniał osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 49, 69)

3. Budynki Zespołu Szkół zostały wyposażone w urządzenia ułatwiające bezpieczną ewakuację, takie jak: podjazdy (3 sztuki), windę, bariery ochronne przy klatkach schodowych, rezerwowe wózki oraz balkoniki dla uczniów niepełnosprawnych ruchowo, taśmy antypoślizgowe na schodach, obudowy grzejników, piktogramy informacyjne, plany ewakuacyjne z wymienionymi obowiązkami nauczycieli, umieszczone we wszystkich pomieszczeniach szkolnych oraz telefon służbowy dyrektora zespołu szkół do powiadamiania odpowiednich służb w razie braku prądu.

Sposób organizacji pracy w zespole szkół uwzględniał również kwestie bezpieczeństwa. Zajęcia uczniów poruszających się na wózkach zorganizowano przede wszystkim na parterze szkoły, z którego ewakuacja nie była nadmiernie utrudniona. Ponadto, zgodnie z zasadami ewakuacji ustalonymi przez dyrektora zespołu szkół, wszyscy pracownicy (łącznie 68 osób), byli zobowiązani do pomocy uczniom (łącznie 132 osoby).

(dowód: akta kontroli str. 68-70)

4. W ramach działań informacyjno-edukacyjnych, na początku każdego roku szkolnego, nauczyciele we wszystkich klasach przeprowadzili lekcje, których tematem było bezpieczeństwo w szkole, sposoby ewakuacji szkoły oraz działania na wypadek wystąpienia innych zagrożeń (np. pobytu obcej osoby w szkole). W dniu 21 marca 2017 r. odbyło się również spotkanie uczniów klas młodszych ze strażakami, w trakcie którego uczniowie zapoznali się m.in. z zasadami opuszczania

[4] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).

szkoły w razie wystąpienia pożaru. W czerwcu 2017 r. jeden pracownik Zespołu Szkół ukończył szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, którego elementem były zasady postępowania w razie wypadku, zagrożeń i pożaru.

W 2017 r. do Zespołu Szkół nie wpłynęły żadne skargi ani wnioski pracowników lub rodziców uczniów związane z ograniczoną dostępnością budynków Zespołu Szkół dla osób niepełnosprawnych lub brakiem odpowiedniego przygotowania do ewakuacji osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 50-63, 67)

5. Dyrektor zespołu przeprowadził 4 października 2017 r. praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z budynków zespołu szkół, co było zgodne z § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

W wyniku przeprowadzonego alarmu ewakuacyjnego nie zaobserwowano żadnych nieprawidłowości. Ewakuacja odbyła się sprawnie, zgodnie z planem ewakuacyjnym i trwała cztery i pół minuty. Wszyscy uczniowie opuścili klasy w odpowiednim szyku i pod kierunkiem nauczycieli, nie nastąpiło krzyżowanie się tras ewakuacyjnych oraz nie zaobserwowano grupowania się uczniów w przejściach.

Jak wynika z wyjaśnień dyrektora zespołu, o zamiarze przeprowadzenia alarmu ewakuacyjnego została poinformowana straż pożarna.

(dowód: akta kontroli str. 64-65, 69)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[5] kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Poznań, 5 kwietnia 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler	Dyrektor
Bartosz Tomczyk	Andrzej Aleksandrowicz
specjalista kontroli państwowej	
.....	.....

[5] Dz. U. z 2017 r. poz. 524